

JANKA FÁBIÁN

Posledná
čarodejníca
z Ostrihomu

PRÍBEH LIEČITELKY
A DÔVERNÍČKY MÁRIE TERÉZIE

Posledná
čarodejnica
z Ostrihomu.

Posledná
čarodejníca
z Ostrihomu

JANKA FÁBIÁN

VYDAVATELSTVO MOTÝL

AZ UTOLSÓ BOSZORKÁNY TÖRTÉNETEI – ELSŐ KÖNYV

Copyright © 2016, 2020 Fábíán Janka

Published by arrangement with Sárközy & Co. Literary Agency, Budapest, Hungary.
All rights reserved.

Cover photo © Alexey Kazantsev / Trevillion Images, El Barocco / Stock.adobe.com

Cover design: Zuzana Ondrovičová

Preložené z maďarského originálu, ktorý vyšiel vo vydavateľstve Libri Könyvkiadó Kft. v roku 2020.

Preložila: Perla Bartalošová 2022

Zodpovedná redaktorka: Anetta Letková

Jazyková korektúra: Mária Tulinská

Grafická úprava: Zuzana Ondrovičová

Vydalo: Vydavateľstvo Motýľ, s. r. o.

Vydanie prvé. Rok vydania 2023

www.vydavatelstvomotyl.sk

Tlač: TBB, a. s., Banská Bystrica

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN: 978-80-8164-318-7

Príbeh aj postavy sa síce zrodili v mojej fantázii, pri písaní tejto knihy som však vychádzala z viacerých autentických dobových dokumentov o čarodejných procesoch.

autorka

*Venujem pamiatke svojej vernej čitateľky
Katy Csontaiovej.*

Krásna čarodejnica z Ostrihomu

Mala som pocit, akoby ma ten malý tenký predmet, ktorý som schovala do vrečka svojej zástery, páčil na stehne, a to aj cez sukňu a spodničku. Neodvážila som sa ho však nechať doma... Najprv som sa snažila nájsť miesto, kde by som ho mohla bezpečne ukryť, ale keďže nemám vlastnú izbu a bývam so svojou starou mamou (pravda, ktorá už skoro nevidí), neodvážila som sa. Najskôr som ho chcela schovať pod vankúš, potom pod črepník s rozmarínom na okennom parapete alebo do skrinky na bielizeň stojacej v rohu izby či do jednej z praskliniek v stene, napokon som sa však rozhodla, že najbezpečnejšie bude, ak ho budem stále nosiť so sebou. No aj takto veľmi riskujem. Otec by ma zabil, keby sa dozvedel, čo ukrývam vo svojej zástere ako svoj najdrahší poklad, ale ani mama by to nenechala len tak, to viem určite. Ona by sa skôr na smrť vydasila.

Trestu od svojich rodičov by som sa teda určite nevyhla.

Trest od nich by bol ničím v porovnaní s tým, čo by sa so mnou stalo, keby sa v meste dozvedeli, čo pred nimi ukrývam. Vedela som, že strážením tejto veci riskujem svoj život.

Teraz v kostole na omši, ako som sedela na našom obvyklom mieste, som mala chvílkami pocit, akoby pri príležitosti tohto sviatočného dňa moja čisto biela naškrobená zástera presvitala alebo akoby tá malá vecička narástla do obrovských rozmerov. Kedykoľvek, keď sme sa v lavici postavili, ale najmä vtedy, keď som si všimla, že sa na mňa niekto pozerá, srdce mi zamieralo od strachu. Hneď som totiž myslela na to, že to určite *preto* sa na mňa tá osoba díva. *Určite si to všimla! Vie, čo mám v zástere!*

Čoby, je to hlúposť! Podchvílou som sa však aj tak nepozorovane zahľadela na svoju zásteru. *Kdeže, škoda sa obávať*, upokojovala som sa.

No vtedy sa mi opäť silno rozbúchalo srdce. Čo ak to stratím? Najradšej by som si siahla do vrecka na zástere, aby som sa uistila, že je ešte stále tam, no, samozrejme, neodvážila som sa. Neosmelila som sa ani na to, aby som ju skúsila nahmatať z vonkajšej strany zástery. Až potom doma, pred obedom, buď v pitvore, alebo v dome, kde ma nebude obklopovať toľko ľudí, v bezstarostnej chvíli sa môžem svojho pokladu dotknúť alebo sa naň pozrieť.

Ako som to už nespočetnekrát spravila počas posledných dvoch týždňov, odkedy bol u mňa.

Vtedy, v polovici marca, zatkli moju tetu Katu Šárošiovú, ktorú som celý život obdivovala a ktorá bola mojím vzorom. Obvinili ju z čarodejníctva.

Nedokázala som pochopiť, ako sa to mohlo stať. Teta Kata (vždy bolo pre mňa ťažké nazývať ju tetou, keďže bola odo mňa len o trochu staršia. Keď ju odvádzali, práve dovŕšila svoje dvadsiate štvrté narodeniny) bola krásna, plavovlasá, usmievavá mladá žena s iskrou v očiach. Muži by pre ňu spravili čokoľvek, a to ešte aj po tom, ako sa vydala za najbohatšieho muža v meste, Mihálya Hacka, ktorý vlastnil hostinec v centre. Niektorí ľudia z okolia vraveli, že práve jej manžel nahlásil Katu ako podozrivú z čarodejníctva, a to zo žiarlivosti a z pomsty. Potom prišli aj iní s rôznymi nejasnými príbehmi, ako to už býva zvykom... A tetu Katu odviedli. Netuším, čo sa s ňou odvtedy stalo, či ešte vôbec žije. Zbytočne som sa na to pýtala rodičov alebo starej mamy, či niečo nevedia, zakaždým sa na mňa oborili, aby som držala ústa a nemiešala sa do vecí dospelých!

No ja som už skoro dospelá! myslela som si vtedy urazene, ale nikdy som sa neopovážila nič povedať. Vedela som, že keby som odvrávala, dostala by som jednu „výhovnú“. Ak by som mala šťastie, bola by od mamy, pretože keď mi dal facku otec, praskla mi aj pera, alebo sa mi dokonca uvoľnil zub. A od ruky svojej starej mamy, ktorá by ma chcela udrieť, viem už celkom šikovne uskočiť.

No mám pravdu, že už nie som dieťa, ale mladá žena. Tento rok som totiž zažila svoju pätnástu jar. V okolitých obciach sú dedinské dievčatá v tomto veku už často vydaté, ba nájdu sa aj také, ktoré v náručí kolíšu svoje bábätká. V tomto meste je to však trochu inak. V lepších rodinách, akou sme aj my, pekári Šárošiovci, sa dievčatá vydávajú až o niekoľko rokov neskôr. A pokiaľ jem chlieb od svojho otca

Györgya Šárošiho (a v našom prípade ho dávam aj kysnúť a piecť ako pomocníčka v dielni), považujú ma za dieťa nezávisle od toho, koľko mám rokov.

Meno dieťaťa, predovšetkým dievčaťa, by malo byť utajené! Najmä v takých chúlостivých prípadoch, akými sú správy súvisiace s čarodejníctvom tety Katy.

Keď sme po dlhom obrade v latinčine (ktorému som veľmi nerozumela a ktorý bol celkovo dievčatám, ženám, ale aj mnohým mužom úplne ľahostajný) vyšli z tmavého chladného kostola, inštinktívne som otočila tvár k slnku, zavrela oči a užívala si jarné lúče, ktoré mi hladili tvár.

„Lici!“ počula som mamin hlas, a keď som otvorila oči, všimla som si, že moji rodičia už vyrazili domov a až pri bráne kostola zbadali, že som zostala pozadu. Trochu som pokrčila nosom, pretože sa mi nepáči, keď ma volajú Lici. Volám sa Felícia. Svoje meno považujem za nádherné, pretože znamená *šťastie*, no napriek tomu ho nikto z rodiny nepoužíva. Zrejme si myslia, že je to príliš dlhé a vznešené meno pre takú jednoduchú daromnú žabku, ako som ja.

„Čo to robíš? Objavia sa ti pehy, hlupáček,“ doplnila mama, a keď som ju dobehla, chytila ma za ruku a trochu ňou potriasla.

„Potom sa môžeš sťažovať... a natierať si ich kyslým mliekom a všelijakými smradľavými mastičkami, aby si sa ich zbavila,“ kárala ma ďalej.

Nato som sa znova zamračila, ale tak, aby si to nevšimli, a neodpovedala som. No priznávam, že mama mala pravdu. Skutočne sa mi každé leto na tvári objavujú pehy, najmä okolo nosa. Bola by hlúposť privolať si ich opaľovaním, aj

keby mi to padlo dobre po ranných hodinách strávených v studenom kostole.

„Pohni sa, Lici,“ zavrčal na mňa otec a otočil sa, pretože mal vo zvyku ísť o krok pred nami s rukami zopnutými za chrbtom.

„A ty ju nepodporuj v tom, aby si krémovala tvár,“ teraz smeroval svoje slová k mame. „Ešte to nám chýba, aby aj ona kadečo vyvárara...“

Zrazu sa odmlčal a odvrátil sa.

Keď som začula tie slová, cítila som, ako sa tlkot môjho srdca spomalil a moja ruka spontánne vklzla do vrečka zástery. Prstami som nahmatala svoj starostlivo strážený poklad, hneď nato som si vydýchla a odľahlo mi. *Stále ho mám!* V tej chvíli som sťažka prehltna a nabrala všetku odvalu, aby som mohla prehovoriť.

„Otec.“

„Čo je?“ oboril sa na mňa opäť a ja som aj z týchto dvoch krátkych nepriateľských slov vycítila, že v túto krásnu nedeľu má o trochu lepšiu náladu ako obyčajne. Možno je pravý čas, aby som sa na to opýtala.

„Čo sa stalo tete Kate?“ vyhrkla som zo seba smelo a inštinkatívne stiahla hlavu, očakávajúc neodvratiteľné: obrovskú výchovnú od otca, z ktorej mi bude písať v uchu.

Zaucho som však nedostala. Namiesto toho ma mama uštipla do ruky, na čo som od bolesti zasyčala a obrátila sa k nej, hladkajúc si bolestivé miesto na ruke.

„Prečo to nemôžem vedieť? Aj ja som jej rodina, mala by som to vedieť.“ Po chvíľke som šeptom doplnila: „Hovori sa, že je bosorka, a preto ju zobrali. Nie je to pravda, však?! Otec, povedz mi, že nič z toho nie je pravda!“

„Buď ticho!“ odvetil mi otec, ktorý sa zastavil a znova sa otočil. Videla som na ňom, aký je nahnevany (čo som aj čakala), no v jeho očiach som zazrela aj niečo iné a to ma zaskočilo.

Strach.

„Buď ticho, dieťa,“ povedala vydesene mama. „Nevieš, o čom hovoríš. Áno, odvedli ju...“ pokračovala tichšie. „A keď dokážu, že je čarodejnica, bude lepšie, ak sa všetci na istý čas stiahneme. Ak vôbec budeme môcť zostať v tomto meste...“

Ostala som v šoku. Čože? Je možné, že budeme musieť opustiť mesto? Moje rodné mesto? Nie, to sa nemôže stať!

Nevedela som si predstaviť, že by som žila inde. Milovala som Ostrihom, toto kedysi prekvitajúce centrum s pohraničným hradom, ktorý bol v roku môjho narodenia, v roku Pána 1720, bohužiaľ, už len tieňom svojho bývalého ja. Z otcovho rozprávania poznám jeho krátku históriu.

Všetky maďarské mestá a dediny trpeli jeden a polstoročnou tureckou inváziou a zotročovaním, no kompletne zničenie Ostrihomu bolo pre nás azda to najbolestivejšie. Turci zničili aj starodávny arcibiskupský katedrálly kostol, ktorý pochádzal z čias kráľa Štefana I., a potom aj hrad, ktorý bol počas postupného obliehania takmer úplne zničený. Po vyhnaní Turkov mesto niekoľkokrát zmenilo *pána*, a to aj počas kuruckých vojen. Knieža Rákóczi, náš milovaný otec, si tu niekedy na začiatku nášho storočia rozložil svoj tábor, o čom starší obyvatelia dodnes nadšene rozprávajú.

Za viac ako tridsať rokov, ktoré odvtedy uplynuli, sa obyvatelia pokúsili o obnovu Ostrihomu, ktorý opäť získal

štatút slobodného kráľovského mesta. Aj keď v súčasnosti vyzerá skôr ako väčšia dedina. V centre a pomaličky aj na okraji mesta sa postavili úhľadné meštianske domy s bielou fasádou, ktoré akoby vyrástli zo zeme ako huby po daždi. Do domov, ktoré zostali prázdne, sa nasťahovalo aj veľa prisťahovalcov alebo sa postavili i úplne nové obydlia. Znovu sa zaľudnili trhy a v kľukatých úzkych uličkách centra mesta postupne otvorili rôzne dielne, obchody, krčmy, hostince...

A, samozrejme, aj pekáreň môjho otca Györgya Šárošiho, ktorú postavil ešte jeho otec v centre mesta v najťažších rokoch hneď po odchode Rákócziovcov. Málokto vtedy veril, že v Ostrihome, ktorý bol zničený do tla, sa oplátí niečo postaviť. Chlieb však potrebuje každý a v každom čase... Môj starý otec, nebohý Márton Šároši, tejto starej pravde veril a vyplatilo sa mu to. Pekáreň zásobila stavbárov znovuzrodeného mesta čerstvým voňavým chlebom a zlatým bochníkom s chrumkavou kôrkou. Šťastná hviezda mojej rodiny zažiarila na rohu malej uličky, z ktorej bol výhľad na Hradný vrch a ktorou každý obyvateľ prešiel niekoľkokrát za deň, pričom zvyčajne zavítal do našej pekárne, keď zacítil vôňu, ktorá ho poštekľila v nose.

Keď sme zabočili, do nosa mi udrela tá známa vôňa – vôňa domova, hoci v tomto čase, v nedeľu, sme pec nezapaľovali. *Spomeň si, aby si deň sviatočný svätil.* Toto prikázanie sme vždy dodržiavali.

A v tejto chvíli bolo dôležitejšie ako kedykoľvek predtým, aby sme striktno dodržiavali všetky prikázania.

Pri tejto myšlienke začala moja ruka opäť nepokojne šmátrať okolo vrecka zástery. Bože, ak zistia, čo ukrývaš! V tej

chvíli som si uvedomila, že touto hlúposťou riskujem nielen svoj život, ale aj život, bezpečnosť a živobytie svojej rodiny.

A predsa!

Hoci mi už párkrát napadlo, že by som to vyhodila, odhodila niekde ďaleko, šmarila do studne alebo zakopala, nikdy som sa do niečoho takého nevedela prinútiť. Ej, žeby bola teta Kata predsa len čarodejnica? Možno začarovala aj mňa, a preto som nebola schopná zbaviť sa tejto nebezpečnej veci.

Aj keď to na prvý pohľad mohlo vyzeráť ako hlúpa bezvýznamnosť, bol to iba krátky kúsok šnúrkou s uzlíkom. Keď som sa jej však dotkla, mala som pocit, akoby bola živá a ako keby ma páčila na prstoch. Takmer som sa tej veci bála. A z nejakého dôvodu som si bola istá, že by bolo zbytočné pokúsiť sa jej zbaviť.

Tento diabolský predmet by si aj tak nejakým spôsobom našiel ku mne cestu späť.

Patrí mi, akoby to bola časť môjho tela, povedzme, ako jeden z mojich prstov. Mohla by som ho odstrihnúť, no celý život by mi chýbal a bola by som bez neho zmrzačená. S touto šnúrkou som bola na tom rovnako. S touto bosoráckou vecou!

Teta Kata mi ju dala deň pred svojím zatknutím. Udialo sa to len pred pár dňami, no pripadalo mi, akoby odvtedy ubehlo veľa času. Teta asi tušila, čo ju čaká... Vlasy mala strapaté, oči červené od plaču a zalamovala rukami. Bála som sa, lebo som ju v živote nevidela takúto zúfalú, vydesenú a uštvajú.

„Felícia, drahá moja,“ oslovila ma a odtiahla nabok do rohu dvora. (Ona bola jediná, ktorá ma vždy volala Felícia,

a už istý čas sa ku mne správala ako k rovnocennej dospelej, za čo som jej bola vďačná.) „Potrebujem tvoju pomoc.“

„Moju pomoc?“ otvorila som doširoka oči. „Ako by som vám mohla pomôcť ja, teta?“

Ja mám pomôcť tete Kate, ktorá bola vždy taká sebavedomá, veselá a ktorá vždy kráčala po ulici so vztýčenou hlavou a všetkým sa smelo pozerala do očí? Nevedela som si predstaviť, že by potrebovala niečiu pomoc, najmä nie tú moju. Bola som len jej malá neter, taká žabka.

„Rada by som ti niečo zverila...“ Teta Kata sa rozrušene obzrela, či sa v našej blízkosti niekto nenachádza. „Jedno veľké tajomstvo. Viem, že ty mi ho postrážiš.“

Teta sa naklonila bližšie k mojej tvári a začala šepkať.

„Niečo ti teraz podám do ruky... Nie! Nedívaj sa tam! Tu máš, na. Schovaj si to do vrecka!“

„Čo je to?“

„Nikomu to neukazuj! Počuješ? Nikomu! Dobre to schovaj alebo... bude lepšie, ak si to necháš pri sebe. Dávaj si však pozor, aby si to nikto nevšimol.“

„Dobre!“ povedala som vážne a slávnostne som prikývla, no vtedy som už bola veľmi vydesená. „No... prezradíte mi, teta, čo je to a prečo je to také dôležité?“

Teta sa narovнала a zhlboka si vzdychla.

„Čoskoro sa to dozvieš. Skôr ako by si chcela. Teraz ti prezradím iba toľko, že to má niečo spoločné s Gáborom Karvalyom. Poznáš ho?“

Opäť som prikývla. Kto by v Ostrihome nepoznal Gábora Karvalya alebo, ako ho všetci volali, Krásneho Gábriša? Je to syn mestského sudcu Benedeka Karvalya, ktorý

študoval za diakona v Bratislave, no občas chodieval domov navštíviť starnúceho otca. Keď som ho v tom čase stretla na ulici, kde si obyčajne veselo pískal a svižne kráčal s takým výrazom, akoby mu patrilo celé mesto, srdce sa mi vždy rozbúšilo rýchlejšie, ako by malo. Pritom, prisahám, som ho vôbec nemala rada. Je to povýšenecký, arogantný mladý muž, ktorý si ma nikdy ani nevšimol. No nie nardarmo ho volali Krásny Gábriš. Mal dlhé vlnité gaštanové vlasy, ktoré mu padali na plecيا alebo len tak viali vo vetre, a oči mal... tie som videla len párkrát, ale aj tak si pamätám, že mal také „mačacie“ oči – boli totiž zeleno-hnedej farby. Mal dlhé mihalnice ako dievča a vrhali tieň na jeho tvár. Pokožku mal bielu, nepoškvrnenú. Jeho tvár veru nešpatila ani jedna peha.

„Aby som nepoznala Krásneho Gábriša?“ vyslovila som jeho meno nahlas. No čo s ním máte spoločné vy, teta?“

„S tým sa teraz netráp! Len si vezmi túto vec a dobre ju stráž. U mňa už nie je v bezpečí. Mój muž...“

Vetu nedokončila. Zrazu si zaborila tvár do dlaní a videla som, ako sa jej začali triasť ramená, akoby plakala. Keď sa však na mňa zasa pozrela, jej oči boli úplne suché a žiarili, akoby sa v nich zapálili dva kahančeky.

„Zbohom, malá Felícia,“ povedala napokon a silno ma objala. „Nezabudni na nič, čo som ťa naučila. Možno ťa už nebudem môcť učiť ďalej. No potom... sa vždy môžeš obrátiť na moju matku. Aj ja som sa kedysi všetko naučila od nej.“

Pamätám si, ako ma tieto slová prekvapili. Od mojej babičky? Od slepej a tichej starej mamy, o ktorej by si človek

myslel, že už nevie ani počítať? Za tých pätnásť rokov, odkedy sme spolu žili pod jednou strechou, ma oslovila tak desaťkrát.

Teta Kata to už však nevysvetlila. Len nechala u mňa tú prekliatu šnúрку, naposledy mi pobožkala tvár, otočila sa a odišla.

Na druhý deň sa v hostinci jej manžela objavili mestskí pacholci¹ a odviekli so sebou Katu Hackovú Šárošiovú, krásnu ostrihomskú čarodejnicu.

Aspoň to tak v meste hovorili.

* * *

Pred pár rokmi prebehol jeden známy čarodejnický proces v Segedíne.² Viem to od svojho otca, ktorý dostával najnovšie správy od našich zákazníkov z Bratislavy, Budína alebo Viedne, ktorí boli dobre informovaní. Potom sa s tými správami, ktoré považoval za podstatné, podelil s nami pri spoločnej večeri. Čarodejnický proces bola udalosť, o ktorej by sme podľa neho mali vedieť aj my. Už len preto, aby sme sa z nej poučili. Hoci som nemala ani desať rokov, pamätám si, že keď to povedal, pozeral sa pritom uprene na moju starú mamu, ktorá však jeho pohľad neopätovala. Hľadela do svojho taniera, čomu som veľmi nerozumela. Čo mohol od nej môj otec chcieť? Veď stará mama bola osoba, o ktorej by som nikdy ani nepredpokladala, že by mala niečo spoločné s akoukoľvek čiernou mágiou alebo čarodejníctvom.

---

¹ Pomocníci katov, pozn. prekl.

² V roku 1728, pozn. aut.

Čarodejníkov zo Segedína, medzi ktorými bol aj jeden starý čarodej (navyše bývalý sudca mesta), napokon upálili na hranici. Keď môj otec dokončil príbeh, prežehnal sa a dodal: „Ďakujeme nášmu všemohúcemu Pánovi, že v našom okolí nie sú takéto diabli. A modlíme sa, aby to takto zostalo aj v budúcnosti.“

Spojili sme si ruky a všetci sme sa poklonili. Moja stará mama sa modlila s nami, ale ešte stále nezdvihla zrak od stola. A ja som ju ukradomky sledovala. Snažila som sa prísť na to, prečo sa môj otec na ňu tak čudne pozeral. Akoby sa na ňu pre niečo hneval.

A teraz mi z nejakého dôvodu napadla práve táto scéna. No nie kvôli mojej starej mame, ale... kvôli upáleniu čarodejníka na hranici!

Čarodejníkov zo Segedína vtedy upálili! Božemôj, čo bude s tetou Katou?

Súdny spor sa konal na mestskom úrade pod vedením sudcu Benedeka Karvalya za účasti mestských magistrův³. Nezačali hneď po zajatí tety, ale až o niekoľko dní neskôr – nechápala som prečo, ale môj otec mi to vysvetlil. Ako viete, museli nájsť a vypočuť všetkých svedkov alebo ich konfrontovať s čarodejnicou. Okrem toho sa objavila správa, že mestskí poslanci písomne požiadali o radu svojich kolegov z Debrecína a zo Segedína, ako majú v takýchto prípadoch postupovať. Na tieto listy museli potom čakať, pretože doručovatelia meškali pre silné dažde, ktoré v posledných dňoch trápili okolie.

---

³ Úradníkov (lat.), pozn. aut.

Teraz sa však súdny spor konečne začal. Ja som tam naozaj nechcela ísť (aj keď som si veľmi priała znovu vidieť tetu Katu), ale otec trval na tom, aby tam bola celá rodina. Je dôležité, aby každý videl, že nepodporujeme bosorku, ešte ani v tom prípade, ak je to naša rodina. Aj keď je to mladšia sestra môjho otca. V ten deň sme teda vstali skoro ráno, obliekli si sviatočné šaty (akoby sme išli práve do kostola) a v dohodnutý čas sme vyrazili na radnicu. Podľa môjho otca by nebolo dobré ani to, keby sme tam boli prví, ale nemohli sme si dovoliť ani to, aby sme prišli neskoro.

Nemuseli sme sa veru báť, že prideme prví. Na Hlavnom námestí pred radnicou bol už veľký hluk a tlačencia – každý sa chcel dostať dnu a obsadiť si dobré miesto, aby všetko dobre videl a počul. Keď nás uvideli, hluk zrazu ustal a ľudia, či už nás poznali osobne, alebo len z videnia, si nás podozrivo premeriavali a šepkali si o nás za našimi chrbtami.

Zdalo sa však, že môjho otca to netrápilo. Narovnal sa a s hlasným klopkaním čižiem pochodoval po dlhej chodbe, čo sa ozývalo ako ozvena v celej radnici. Dav ľudí sa pred ním všade rozostupoval a pustil ho, aby prešiel. Ja, mama a stará mama sme ho vystrašene nasledovali ako malé kuriatka kuru, keď počujú, že prichádza búrka.

V sále bolo ešte dosť miest na sedenie – väčšinu čakajúcich udržiavali ozbrojení mestskí hajdúsi, ktorí stáli pri dverách, zatiaľ mimo miestnosti. Nás však pustili. Pod vedením môjho otca sme sa usadili v strede miestnosti, ale blízko steny. Samozrejme, nemienili sme na seba pútať pozornosť, no chceli sme, aby všetci videli, že sme tu a neskryli sme sa od hanby. Čoskoro sa sála úplne naplnila, a dokonca aj

balkóny boli preplnené až po okraj zvedavými ľuďmi. Mala som strach, že sa niektorý z nich odtrhne.

Nič sa nedialo až dotedy, kým ctihodný úradník nevošiel, nesadol si a v miestnosti nestíchol vzrušený hukot. Ja som však bola rada – potrebovala som trochu času, aby som sa upokojila, pretože keď sme vošli do miestnosti a sadla som si, srdce mi trepalo tak silno, až som sa bála, že to ľudia okolo mňa začujú. No už som sa trochu upokojila. Až tak, že som sa odvážila obzrieť, aby som zistila, koho spoznám z tých, ktorí boli zvedaví na proces alebo ktorých predvolali ako svedkov. Smutne som zistila, že je ich veľa. Našli sa tam však aj neznáme tváre. Možno to boli ľudia z okolia, ktorí sa dozvedeli o čarodejníckom procese, a preto prišli do mesta, alebo tí, ktorí pricestovali zďaleka a niekedy boli ubytovaní v hostinci Mihálya Hacka. Z tých mohli byť pokojne aj svedkovia.

Pravda, nás ako svedkov nezavolali. Nepochopila som dôvod. Dokázala som myslieť len na to, že nás ochránil otcov pohľad a jeho sebaisté správanie. Zatiaľ určite... Vtedy sa moja spotená trasúca sa ruka opäť priblížila k vrečku mojej zástery. Áno, samozrejme, tú čarodejnícku šnúрку som tam stále schovávala. Ani by som sa ju neodvážila niekde nechať. Čo ak by počas našej neprítomnosti prehľadali dom a našli by ju? U mňa je skôr v bezpečí... najmä, keď ja som každému ukradnutá.

V tejto chvíli vošli všetci magistri a bezprostredne za nimi ponuro sa tváriaci sudca celý v čiernom, pán Benedek Karvaly. Sadol si navrch do stredu, k rečníckemu pultu, a všimla som si, že pohľadom začal okamžite hľadať niekoho